

РІЧАРД КОННЕЛЛ

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИЙ ЗВІР

2

• ПЕРЕМОГА •

РІЧАРД КОННЕЛЛ

Найнебезпечніший звір

« П Е Р Е М О Г А »

Буенос-Айрес

1 9 5 6

Аргентіна

— Десь там, праворуч, мабуть є великий острів — сказав Вітні: — Чи радше загадка...

— Який острів? — запитав Рейнсфорд.

— На старих картах зазначували його "Острів пропавших кораблів" — відповів Вітні. — Чи не багатомовна назва? Моряки почувають на цьому місці якийсь дивний страх. Я не знаю, чому. Якийсь забобон.

— Я не можу догледіти його — завважив Рейнсфорд, намагаючись проглянути глуху тропікальну ніч, що налягла на яхту грубою, теплою темрявою.

— А ти мав колись добрі очі — сказав, сміючись, Вітні. — Я бачив, як ти одного разу підстрелив лося, що ворухнувся серед пожовклих осінніх хашців за чотириста ярдів, але у безмісячну караїбську ніч навіть і ти не можеш бачити на чотири милі.

— Ані на чотири ярди! — додав Рейнсфорд. — Ух, це ніби вологий, чорний оксамит.

— Зате у Ріо буде вже ясно — потішив Вітні. — Ми повинні бути там за кілька днів. Надіюсь, що стрільби на ягуарів вже прийшли від Пурдея. Ми повинні б мати добре полювання по Амазонці. Величний спорт — полювання!

— Найкращий у світі спорт! — потвердив Рейнсфордр.

— Для мисливця — поправив Вітні — та не для ягуара.

— Не глузуй, Вітні. Ти мисливий на великого звіря, а не філософ. Хто ж дбає про те, як чувається ягуара?

— Ба, коли ж вони не мають жодного розуміння.

— Імовірно ягуар..

— Якби навіть так, то я, все таки думаю, що вони розуміють одно — страх. Страх перед смертю і страх перед болем.

— Безглуздя! — засміявся Рейнсфорд. — Це гаряча погода розманіжує тебе, Вітні. Будь реалістом! Світ

побудований з двох кляс: з тих, що полюють, і тих, що на них полюють! На щастя, ти і я — мисливці. Думаеш, що ми вже минули цей острів?

— У темряві не можу розпізнати. Думаю, що так.

— Чому?

— Це місце має славу... прерогану славу...

— Людоїд?

— Мало подібне. Навіть канібали не схотіли б жити у такій Богом покинутій місцевині. Але якимсь чином про неї знають всі моряки. Чи ти не завважив, що нерви всієї залоги були сьогодні напружені.

— Так, вони були якісь не свої, як ти запримітив. Навіть капітан Ніль...

— Так. Навіть цей черствий, старий швед, що даден піти до самого Люципера попросити вогню. Я ще ніколи не бачив такого погляду його рибячо-синих очей. Все, що я вигадав з нього, було: "Пане, це місце має чортячу назву між мореплавцями". Потім він додав гробово: "Ви не почуваете нічого? Тепер ви не повинні б сміятися". Мене пройняло якимсь холодком, хоч вітру й не було. Що я відчув — це психічний холодок, рід жаху.

— Чиста утля — сказав Рейнсфорд. — Один забобонний моряк може заразити своїм страхом усе корабельне товариство.

— Може... Інколи думаю, що моряки мають особливе чуття, яке підказує їм, коли вони в небезпеці... В кожному разі, я радий, що ми виїздимо з цієї смуги. Гарзд, Рейнсфорде, тепер я займу твоє місце.

— Мені ще не хочеться спати. Піду на палубу покурити люльку.

Коли Рейнсфорд присів там, кругом серед ночі не чути було ні одного звуку, тільки приглушений поштовх яхтових машин і шум та плюскіт пропелерів.

Рейнсфорд приліг на корабельному лежку і закутив свою улюблену люльку, стругану з вересу. Настроя сонність ночі сходила на нього. Так темно — думав він — що я міг би спати, не заплюшуючи очей; моїми повіками була б ніч.

Несподіваний звук насторожив його. Він почув його праворуч, а вуха в нього досвідчені в цих справах, не могли помилитися. Звук почувся знову і знову. Десь, там у темряві, хтось вистрілив тричі.

Рейнсфорд схопився з лежачка і рушив швидко до бар'єри. Він вдивлявся в той бік, звідкіль щойно долетіли постріли, але це було все одно, що пробувати побачити щось крізь покривало. Він виліз на бар'єру, тримаючись у рівновазі, щоб стояти вище; його люлька зачепилася за лінву і випала з рота. Він нахилився за нею, і раптом крикнув охрипло, збагнувши, що сягнув задалеко і втратив рівновагу. Крик тривав одну мить, бо тепла як кров вода караїбського моря сховала його з головою.

Він виборсався на поверхню води і крикнув, але супутна хвиля швидко проїжджаючої яхти хлюпнула йому в обличчя, і солоня вода залила йому відкриті уста, затамовуючи віддих. Він метнувся розпучливо в напрямі гаснучих світел яхти, але зупинився, не пропливши і п'ятдесяти стіп. Якась холодна розвага вернулася до нього, бо не вперше був у такому скрутному становищі. Була мала можливість, що хтось на яхті міг почути його крик, але й ця можливість маліла з кожною хвилиною, як яхта віддалялася. Він звільнився з своєї одежі і кричав щосили. Світла корабля ставали наче тьмяні, гаснучі блудні вогники; потім їх поглинула ніч.

Рейнсфорд згадав постріли. Вони долетіли з правого боку, і він поплив наполегливо в тому напрямі, пливучи поволі, щоб щадити сили. Він борюкався з морем, здавалося, без кінця. Став уже числити свої порухи; зробить ще мабуть сотню або більше, а потім...

Він почув звук. З темряви долітав високий, розпучливий крик якогось створіння на межі болю й жаху. Він не знав, якого це створіння голос. Плив із свіжою енергією в тому напрямі. Він почув його знову: потім його було заглушено короткими звуками, уривчастими, один за одним.

— Стріли з пістолета! — промовив Рейнсфорд, пливучи.

Десять хвилин рішучого зусилля донесли до його вух наймиліший звук, який доводилося йому чути: хлюпотіння морських хвиль об прибережні скелі. Він опинився на скелях, ще заки їх побачив; коли б ніч була не така спокійна, він напевно розбився б об них. Останками сил вирвався з розбурканих вод. Зубчасті скелі, здавалося, пнуться вгору, в темряву. Хапаючись їх, з покаліченими руками, добрався він до рівного місця на вершку.

Густі джунглі доходили тут аж до стрімких скель. Не дбаючи вже про ніщо, знеможений втому звалився Рейнсфорд на землю і запов у сон, найглибший у його житті.

Коли він розплющив очі, пізнав по сонцю, що вже ген-ген після полудня. Сон додав йому сили, забажалося нестерпно їсти.

“Де є револьверові стріли, там є і люди. А де є люди, там є й пожива” — думав, але не бачив ні сліду якоїсь дороги крізь густе плетиво диких бур'янів і хащів; легше було йти вздовж побережжя.

Зупинився недалеко від місця, де доплив до берега. Щось поранене, мабуть, більша тварина, впала була між хащами. Рейнсфорд закримітив блискучий предмет і підняв його. Це був порожній патрон.

— Двадцятьдвійка! — завважив. — Це дивно. Це ж очевидно мусіла бути велика тварина. Мисливець мав здорові нерви, щоб викинути її легким револьвером. Ясно, що тварина вперто боронилася. Думаю, що три перші стріли, що їх я почув, впали, коли мисливець кинувся за своєю здобиччю і ранив її. Останній стріл був, коли вислідив її тут і доконав.

Він розглянув уважно ґрунт і знайшов те, чого сподівався, а саме — відбитку чобіт мисливця. Вони вели вздовж стрімкої скелі в напрямі, куди йшов перед тим.

Він подався туди з поспіхом, бо на острові почала вже западати ніч.

Темрява огортала море й джунлі, коли Рейнсфорд побачив світла. Він натрапив на них, обійшовши вигин побережжя. Його перша думка була, що він прийшов над село, так багато було світел. Але коли підійшов ближче, побачив, що всі світла були в одному будинку — в замку на високій скелі.

“Привид” — подумав Рейнсфорд.

Але кам'яні сходи були, без сумніву, реальні. Він підніс стукальце і воно заскрипіло глухо, мов би його ще ніхто не вживав.

Брама, відчиняючись, пропустила потік сліпучого світла. Стрункий мужчина, міцно збудований, з чорною до грудей бородою, стояв з револьвером у руці, націленим в Рейнсфорда.

— Не лякайтеся! — сказав Рейнсфорд з усмішкою, на його думку, роззброюючою. — Я не розбійник. Я впав з яхти. Моє ім'я Сангер Рейнсфорд з Нью-Йорку.

Мужчина не виявив ні знаку, що розуміє слова або що взагалі чув їх. Націлений револьвер стирчав так непорушно, мов би великан був статуєю.

Вниз мармуровими сходами йшов інший чоловік, — випрямлений, тендітний мужчина у вечірньому одязі. Він вклонився і простягнув свою руку. Заговорив він добірною мовою, з легким акцентом, що надавав їй ще більшої чіткості й обдуманості.

— Дійсно велика приємність для мене і честь вітати в своєму домі пана Сангера Рейнсфорда, славного мисливця.

Рейнсфорд відрухово привітався.

— Я читав вашу книжку про полювання на снігових леопардів у Тибеті — пояснив мужчина. — Я — генерал Заров.

Перше враження Рейнсфорда було, що ця людина

просто царівна, друге, що на обличчі якась екстравагантна риска. Генерал був стрункий чоловік, літнього вже віку, бо волосся в нього було сиве; але брови й вуся залишилися чорні. Очі його були темні й дуже блискучі. Це було обличчя людини, що звикла наказувати. Обернувшись до чоловіка в уніформі, він дав знак. Чоловік опустив пістоль, засалютував і шез.

— Іван неймовірно дужий парняга — завважив генерал: — але він має нещастя бути глухим і німим. Щира людина та дрібку жорстока й дика.

— Чи він руський?

— Козак! — сказав генерал, показуючи в усмішці червоні губи й рівні зуби. — Такий, як і я. Ходім. Нема потреби тут розбалакувати. Вам треба одягу, поживи, спочинку. Ви матимете все це. Це місцевина, де найкраще спочивати.

Іван з'явився знову і генерал поговорив з ним, рухаючи беззвучно устами.

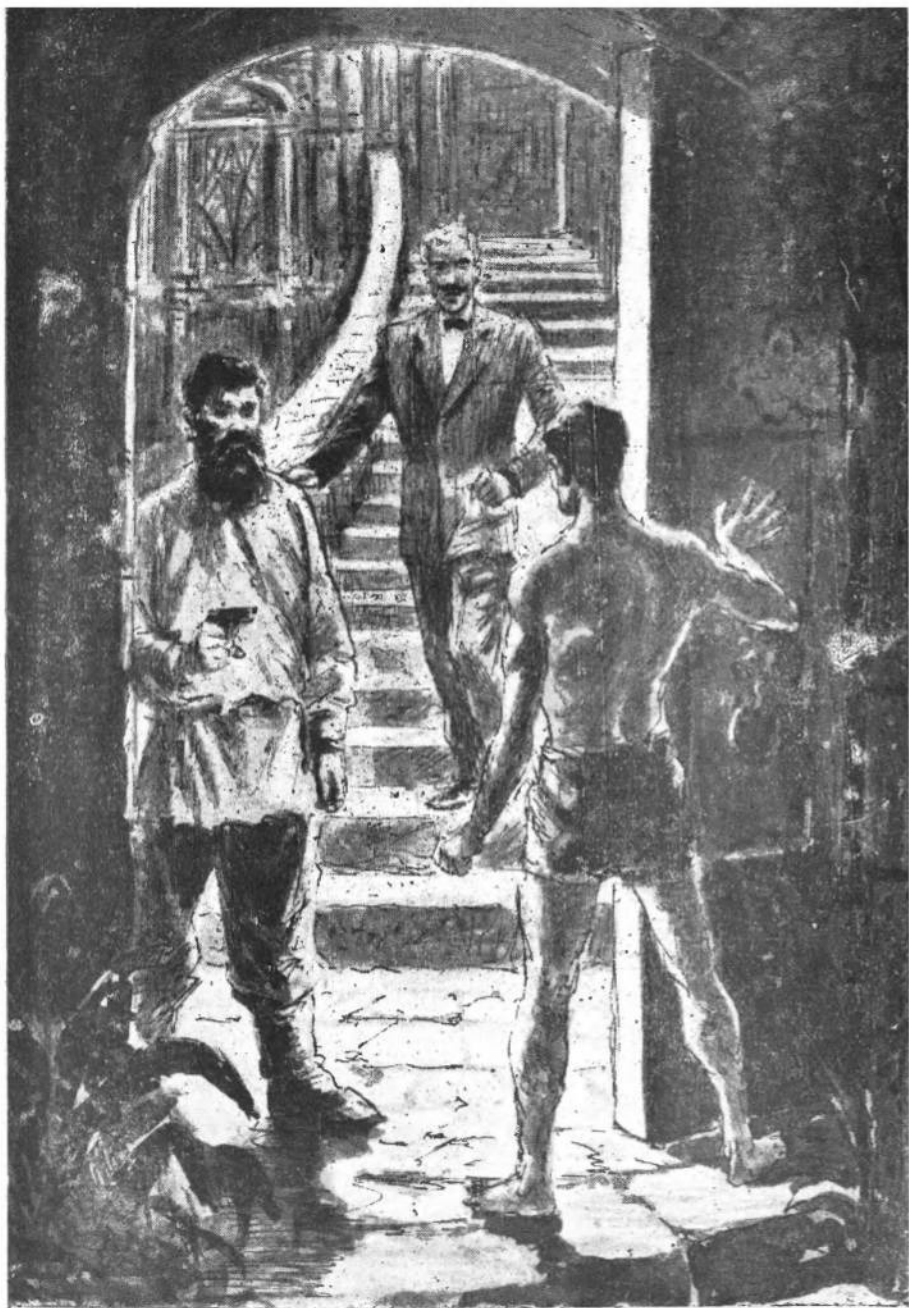
— Ідіть з Іваном, будь ласка, пане Рейнсфорде. Я саме споживав вечерю, але почекаю. Я думаю, що мій одяг буде саме на вас.

Кімната, куди зайшов Рейнсфорд за Іваном, це була спальня з високою стелею на брусах, з ліжком під балдахіном, досить великим для шести людей. Іван виложив вечірній одяг і Рейнсфорд, одягаючись, завважив, що він роботи лондонського кравця.

— Ви мабуть були здивовані, що я пригадав ваше ім'я — заговорив генерал, коли засіли до вечері, в залі, що нагадувала баронську залю февдальних часів, — але я прочитав усі книжки про полювання, видані в англійській, французькій і російській мовах. Я маю пристрась у житті, — нею є лови.

— Ви маєте тут кілька прекрасних трофеїв — сказав Рейнсфорд, дивлячись на стіни. — Цей буйвіл з Рога Доброї Надії найбільший, якого я колинебудь бачив.

— О, цей дружок! Він потурбував мене, кинув мною об дерево і проломав мені череп. Але я викінчив дикуна.

—Не пужайтеса!— сказа Рэйфорда.

— Я завжди думав — закінчив Рейнсфорд, — що буйвіл з Рогу Доброї Надії — це найнебезпечніший з усіх великих звірів.

Генерал хвилиночку не відповів, потім заговорив повільно:

— Ні, буйвіл з Рогу Доброї Надії не є найбільш небезпечний, — він потягнув трохи вина. — Тут, у моєму резервуарі на цьому острові, я полюю на більш небезпечну звірину.

— Є хіба на цьому острові й великий звір?

Генерал притакнув головою.

— Найбільший!

— Дійсно?

— Насправді тут його з природи нема. Я мушу заселювати острів...

— Що ж ви, генерале, привозите на острів? Тигрів?

Генерал скривився.

— Ні, полювання на тигрів перестало мене цікавити, коли я вичерпав їх можливості. Немає чого більше дрижати перед тигром, немає там жодної небезпеки справжньої. А я живу для безпеки, пане Рейнсфорде!

Генерал витягнув з кишені золотий портсигар і запропонував гостеві довгу, темну цигарку з срібним кінцем; вона була наперфумована і пахла наче фіміям.

— Ми матимемо дійсно капітальне полювання, тобто ви і я — сказав генерал.

— Яке полювання? — запитав Рейнсфорд.

— Я вам скажу. Я думаю, що ви будете захоплені. Я думаю, що можу сказати у всій скромності, що я довершив рідкого діла. Я винайшов нову сенсацію. Можу долити ще скляночку портвейну?

— Дякую, генерале!

Генерал налив обидві склянки і сказав:

— Деяких людей сотворив Бог поетами, деяких зробив королями, а деяких жебраками. А мене сотво-

рив Бог мисливцем. Але по роках приємності я відкрив, що полювання не захоплювало вже мене більше. І ви, мабуть, можете догадатися, чому?

— Ні. Чому?

— Просто: полювання перестало бути тим, що ви називаєте “спортовим завданням”. Я завжди викінчував свою здобич — завжди, і немає нуднішого заняття, як досконалість.

Генерал запалив нову цигарку.

— У звірини немає нічого більше, крім її ніг і її інстинкту. Але інстинкт не рівня розумові. Коли я те відкрив, це була для мене трагічна хвилинка.

Рейнсфорд оперся об стіл, вражений мовою господаря.

— Тоді прийшло до мене наче надхнення, що мені робити...

— І що саме?

— Я винайшов нову тварину для полювання.

— Нову тварину? Ви жартуєте.

— Я ніколи не жартую про полювання. Мені треба було нової тварини. Я знайшов одну. Тож я купив цей острів, збудував цей дім і тут я полюю. Острів надається знаменито для моєї мети — тут є гушавини з лябіринтом поплутаних стежок, з горбками, багнами.

— Але тварина, генерале Заров?

— Ах, — сказав генерал — вона доставляє мені найбільше напружуючого полювання, бо маю здобич, з якою можу поміряти свої вміння.

На обличчі Рейнсфорда з'явилося збентеження.

— Я хотів ідеальної для полювання тварини, тож я запитав себе: які є прикмети ідеальної здобичі? І відповідь була менш-більш: вона мусить мати відвагу, спритність і, понад усе, мусить бути здібною думати.

— Алеж ніяка тварина не має розсудку! — заперечив Рейнсфорд.

— Мій любий друже! — промовив генерал: — є одна така...

— Алеж чейже ви не думаете?..
— А чому б ні?
— Я не можу повірити, що ви серйозно, генерале Заров. Це прикрий жарт.
— А чому б мені не бути серйозним? Я ж говорю про полювання.
— Полювання! Господи Боже! Генерале Заров — те, про що ви говорите, це ж вбивство!

Генерал глянув на Рейнсфорда настирливо.
— Очевидно, ваші переживання на війні...
— ... не зробили з мене бездушного холоднокровного вбивника — докінчив твердо Рейнсфорд.

Генерал трася від реготу.
— Я піду в заклад, що ви забудете свою заввагу, коли підете на полювання зі мною. Для вас, пане Рейнсфорде, приготоване справжнє нове сильне переживання.
— Дякую, але я мисливець, а не вбивник.
— Ах, Боже мій! — сказав генерал, зовсім незворушений, — знову це неприємне слово; але я полюю на покидьки землі, на моряків з бродязьких кораблів, тубільчих мореплавців, чорних, китайців, білих, мішанців.

— Звідки ви їх здобуваєте?

Ліва брова генерала задрижала, підморгуючи.
— Острів звать "Островом пропаших кораблів". Підійдіть зі мною до вікна.

Рейнсфорд підійшов до вікна й поглянув на море.
— Вважайте! Он там! — сказав генерал, натискаючи гудзик.

Рейнсфорд побачив, як ген далеко заясніла купина світел.

— Світла вказують проїзд, якого там нема. Скелі з гострими як бритва хребтами причаюються там, як морські потвори. Вони розбивають корабля, як горіха! О, так. Електрика прекрасна річ! А ми намагаємось бути цивілізованими, — мовив генерал.

— Цивілізованими? І ви стріляєте людей?

— Але я оточую моїх відвідувачів повним піклуванням — сказав генерал незвичайно мило. — Вони мають досить доброї поживи, вправ. Їх приводиться до досконалого фізичного стану. Ви побачите це самі по собі завтра.

— Що ви маєте на думці?

— Ми відвідаємо мою підготовчу школу — усміхнувся генерал. — Вона є у підвалі. Тепер я маю їх біля тузина. Вони походять з еспанської барки “Санлювар”, що мали щастя потрапити на скелі. Нижчий гатунок, скажу, більше при звичаєний до чардаку, ніж до джунглі.

Він підніс руку й Іван приніс густої турецької кави.

— Ви бачите, це ж полювання, — продовжував ввічливо генерал. — Я піддаю одному з них думку, що ми йдемо на полювання. Я даю три години на старт. Я маю переслідувати його озброєний тільки пістолетом найменшого калібру і досяжності. Якщо моя жертва не попадеться мені в руки через три повні дні, вона виграє. Якщо я знайду її — генерал посміхнувся — вона, очевидно, програє...

— А якщо вона не погодиться, щоб на неї полювали?

— Я даю їй до вибору. Якщо не бажає полювання, я віддаю її назад Іванові. Іван колись за великого білого царя служив в чині ката і він має своє власне уявлення про спорт. Тож вони незмінно вибирають полювання.

— А якщо вони виграють?

Усмішка розлилася ширше по обличчі генерала.

— До сьогодні я ще не програв!

Потім він додав поспішно:

— Я не хочу, пане Рейнсфорде, щоб ви подумали, що я хвалько. Так, один майже виграв — я мусів користуватися собаками.

— Собаками?

— Ось туди, будь ласка, я покажу вам, — генерал попровадив Рейнсфорда до другого вікна.

Мерехтіння світел спліталось внизу на подвір'ю в химерні візерунки, і Рейнсфорд міг побачити з тузін високих тіней, що рухалися там. Коли вони обернулися до нього, він уловив зеленкаві блиски їх очей.

— Я випускаю їх біля сьомої години кожного вечора. Якщо хтось хотів би зайти до мого дому або вийти, трапилося б йому щось дуже сумне... А тепер я ще хочу показати вам колекцію голів. Може перейдемо до бібліотеки...

— Я думаю, що ви пробачите мені цієї ночі, — сказав Рейнсфорд. — Я на правду не почуваюсь добре.

— Ах, правда. Вам треба доброго нічного сну. Завтра ви почуватиметесь, мов би вдруге на світ народились. А потім ми пополюємо, га? Я маю багатообіцяючі вигляди.

Рейнсфорд вибіг з кімнати.

— Шкода, що ви не можете піти в цю ніч зі мною — гукнув йому вслід генерал. — Я сподіваюсь хорошого спорту. Один дужий, чорний парняга. Похожий на видержливого...

Постіль була м'яка, а Рейнсфорд втомлений, але все ж не міг він заснути і ледве придрімав. Над ранком почувся далеко в джунглі слабкий постріл з пістолета.

Генерал Заров з'явився аж на полудневу перекуску. Він був стурбований здоров'ям Рейнсфорда.

— Коли ж про мене мова — говорив він, — я не почувуюся задоволеним. Полювання останньої ночі не було вдале. Чорний тікав простою дорогою, і це не дало взагалі жодної емоції.

— Генерале! — сказав Рейнсфорд рішуче. — Я хочу покинути негайно ваш острів.

Він бачив, як темні очі генерала зупинилися на ньому, розглядаючи його допитливо. Нараз його очі проясніли.

— Цієї ночі — промовив він — ми полюємо... ви і я...

Рейнсфорд хитав заперечливо головою.

— Ні, генерале, — промовив — я не хочу такого полювання.

Генерал здвигнув плечима.

— Як хочете. Вибір у ваших руках. Але я хотів би піддати вам думку, що моє уявлення про спорт є більш приемне, ніж Іванове.

— Ви не думаете!.. — закричав Рейнсфорд.

— Мій хороший дружок! — перервав генерал: — чи ж я не казав вам, що про полювання завжди, що говорю, те й думаю? Це насправду надхнення. Я п'ю за здоров'я мого противника, що нарешті вартій моєї сталі..

Генерал підніс свою склянку, але Рейнсфорд сидів, непорушно, витрищивши на нього очі.

— Ви побачите, що це полювання варте гри! — промовив генерал захоплено. — Ваш мозок проти мого. Ваше знання лісового мистецтва проти мого. Ваша міць і запас життєвих сил проти моїх! Партія шашок на вільному повітрі! А ставка ж не маловарта. Чудово, га?

— А якщо я виграю? — почав Рейнсфорд хрипко.

— Якщо я не знайду вас до півночі третього дня, то признаю себе переможеним — сказав генерал Заров. Моя шалюпа відвезе вас до найближчого міста.

Генерал ніби читав думки Рейнсфорда.

— Так, ви можете вірити мені — сказав Заров. — Я даю вам слово джентлмена і спортсмена. А ви ж знову зі свого боку мусите пообіцяти, що нічого нікому не скажете про ваш побут у мене.

— Я не годжуся на ніщо з цього!

— О, в такому випадку... але навіщо нам дискутувати про це тепер? За три дні від сьогодні ми зможемо обговорити все це при пляшці, хіба що...

Генерал потягнув ковток вина. Потім оживився в діловому настрою.

— Іван видасть вам мисливський одяг, їжу, ніж — промовив він. — Я раджу вам взути індіанські мокасини, по них слід менше помітний. Раджу теж оминати багно в південно-східному закруті острова. Ми назива-

ємо його “Багном смерти”. Там є трясовини. Один нерозважний парняга пустився туди. Одна шкода з цього, бо й Лазар мій пішов за ним... Ви не уявляєте собі, як я це пережив. Я любив Лазаря, це ж був найкращий собака з моєї зграї. Гаразд, тепер мушу вибачитися. По їжі завжди люблю подрімати. Жалію, що вам не вистачить часу задрімати. Ви схочете, без сумніву, вже вирушати. Але я не смію йти за вами, поки не стемніє. Полювання вночі дає багато більше насолоди, ніж удень. Чи не так, пане Рейнсфорде?

Щойно генерал з вишуканим уклоном віддалився з кімнати, другими дверима ввійшов Іван. Під одною пахою ніс він мисливський одяг, наплечник з харчами, шкіряний футляр з довгим мисливським ножем у ньому. Його права рука спочивала на відбезпеченому револьвері, застромленому за червоний пояс.

Рейнсфорд продирався крізь гущавину зо дві години, але нарешті зупинився, промовивши до себе крізь заціплені зуби:

— Я мушу опанувати себе!

Він не мав вповні ясної думки, що робити, коли брама замку зачинилася за ним. Першою його думкою було якомога побільшити віддаль між ним та генералом Заровим і він, у цьому ж намірі, заглиблювався все далі, гонений зростаючою панікою. Тепер, опанувавшись, він спинився, щоб призадуматися над собою і своїм становищем.

Проста втеча була б даремна, бо вона мусіла невідхильно привести його до моря. Якщо ж він опиниться в місцевині, обрамленій водою, то ясно, що все його маневрування мусить відбутися в цих рамках.

“Нехай послідкує за мною!” — подумав Рейнсфорд, завернувши із стежки в непрохідну гущавину. Він пригадав собі досвід з полювання на лисиць і лисині

хитрощі та виконав ряд складних, плутаних ходів, знову й знову колуючи по своїх слідах.

Ніч застукала його, що ледве волочив ногами; руки й обличчя подряпані галуззям. Зупинився на густо порослому горбі. Йому треба було неодмінно спочити, тож подумав: “Я грав роль лисиці, тепер мушу заграти ще роль котика з казки”.

Недалеко росло велике дерево з грубим стовбуром і розлогими гілляками. Стараючись не залишити жодних слідів, він виліз у корону і приліг на розлогій гіллі.

Спочинок приніс йому нове довір'я в свої сили і наче б почуття безпеки. Причаена ніч повзла поволі, як поранена гадюка. На світанку, коли тьмава сірива прояснила небо, крик сполоханої пташки притягнув увагу Рейнсфорда в цьому напрямі. Щось надходило крізь хаші, надходило поволі, обережно, цією ж самою тропою, якою йшов Рейнсфорд. Він приліг щільно до гілляки і дивився крізь густу наче тканина запону листя.

Це був генерал Заров. Він пробирався вперед, придивляючись напружено до ґрунту. Зупинився майже під деревом, прилякнув і розглядав землю. Рейнсфордові забажалося вмить скочити на нього, як пантера, але він зобачив, що генерал тримав у правій руці малий револьвер, і це розвіяло доцільність думки.

Мисливець похитав декілька разів головою, наче поставлений перед загадку. Потім, випроставшись, витягнув з коробки цигарку й закурив. Запашний, драгуючий курця, дим повився вгору до ніздрів Рейнсфорда.

Рейнсфорд затримав віддих. Очі генерала залишили землю і мандрували, стежачи, вгору по дереві, цаль за цалем. Рейнсфорд похолов, кожний м'яз натягався, як дратва. Але гострі очі генерала спинилися, заки дійшли до гілляки, на якій лежав Рейнсфорд. Усмішка розлилася по його темному обличчі. Якось підозріло пус-

—Я не втрачу своїх нервів.

тив він у повітря кружево диму; потім відвернувся від дерева і пішов зовсім безжурно тою ж самою тропою, що й прийшов. Шерех кущів об його мисливські чоботи ставав все слабший і слабший.

Запертий віддих вирвався гаряччю з грудей Рейнсфорда. Найперше збагнув, що почуввається безсилий, одубілий. Генерал може йти по сліді лісом вночі. він може відкрити й найбільше заплутаний хід, у нього якісь таємничо-жахливі сили, лише через якийсь дивний випадок йому не вдалося побачити свою жертву.

Друга думка Рейнсфорда була ще жахливіша. Від неї пробігли йому мурашки поза спиною. Чому генерал посміхнувся? Чому вернувся назад?

Рейнсфорд не хотів повірити, що те, що підказував йому розум, було правдиве, — що генерал грався з ним, зберігаючи його на другий день спорту. Козак був кішкою, він — мишею. Рейнсфорд збагнув, що значить жах.

— Я не втрачу своїх нервів — говорив він собі. — Я не втрачу.

Сповзнувши з дерева, він заглибився в ліс. Три сотні ярдів від своєї недавньої криївки зупинився в місці, де висока всохла деревина сперлася, ледь-ледь втримуючись, об меншу, зелену. Відкинувши торбу з харчами, він витягнув з футляра ніж і взявся до роботи.

Коли закінчив роботу, кинувся на землю за зваленим вивертом за сотню ярдів подалі. Йому не прийшлося довго чекати: кіт надходив знову, щоб погратися з мишею.

Ступаючи по сліді з точністю собаки, ішов генерал Заров. Ніщо не уникало уваги його допитливих, темних очей, ніяка зломана стеблинка, ні зогнила гіллячка, жоден знак в моху, хоча б який незначний. Козак був такий наполегливий у своїй ході, що опинився над предметом, що його приготував Рейнсфорд, заки його запримітив. Його нога торкнула стирчачу галузку, що правила за гачок. Навіть коли торкнув її, усві-

домив собі небезпеку і відскочив із спритністю мавпи. Але все ж він не досить поспішився, всохла деревина, легко сперта вправною рукою на зелену, сповзнулася й падаючи вдарила генерала побіжно в плечі. Коли б не його проворність, вона б розчавила його собою. Він захитався, але не впав; і револьвера не випустив. Він стояв, розтираючи свої потурбовані плечі, а Рейнсфорд зі страхом, що знову стинав його серце, чув, як глузливий сміх генерала нісся по джунглі.

— Рейнсфорде! — гукав генерал — якщо ви є в засягу мого голосу, дозвольте вам погратулювати. Не багато людей знає, як зладити маляйську людоловку. На щастя для мене, я полював на Маляйці. Ви, пане Рейнсфорде, виявляєтесь цікавим. Я йду, щоб перев'язати свою рану; це тільки легке поранення. Але я прийду знову, я знову прийду!

Коли генерал віддалився заклопотаний своїми плечима, Рейнсфорд став знову втікати. Тепер це була втеча, що тягнулася кілька годин. Стало смеркатись, потім стемніло, а він все ще не зупинявся. Грунт ставав м'який під його мокасінами, рослинність буйніша, густіша; комашня почала кусати його немилосердно.

Він ступив крок і його нога погрузла в липке трясовиння. Він пробував вихопити її назад, але твань всмоктувала його ногу, наче велетенська п'явка, з напруженим зусиллям витягнув ногу. Тепер він знав, де він: "Багно смерти" і його трясовини.

М'якість землі піддала нову думку. Відійшовши ельканадцять кроків від трясовини, він почав рити землю, немов передісторичний бородач. Колись окопувався так Рейнсфорд у Франції, коли секунда затримки означала смерть. Прирівнюючи до цього його копання тепер, то була спокійна, приємна розвага. Яма ставала все глибшою. Коли вона була вже вище його плечей, виліз з неї і вирізав з кількох твердих молодняків палі, застругуючи їх на гостро. Ці палі насадив він на дно ями гострими кінцями догори. Вправними пальцями

сплів з бур'яну й галуззя цупкий килим і ним накрив отвір ями. Потім, мокрий від поту і виснажений втомою, причаївся за стовбуром розторошеного громом дерева.

Що це надходить його переслідувач, пізнав він по приглушених ударах ніг об м'яку землю. Нічний вітерець доніс до нього запах генералової цигарки. Переслідуваному видалося, що генерал надходив з незвичайною швидкістю, що він не нащупував своєї дороги крок за кроком. З цього місяця, де він причаївся, не міг Рейнсфорд бачити ні генерала, ні ями. Хвилина видалася йому роком. Потім він почув гострий тріск ломаних галузок, коли плетиво провалилося в яму, почув гострий крик болю, бо загострені палі потрапили в ціль. Нараз він побачив, що в три кроки від ями стояв чоловік з електричним ліхтариком в руці.

— Ви це добре зробили, Рейнсфорде! — закричав генерал. — Ваша яма на бурмських тигрів коштує мені одного з моїх найкращих собак. Знову ви виграєте. Тепер я хочу побачити, що ви зможете зробити проти цілої моєї тічні. Тепер іду додому відпочити. Дякую вам за найбільш захоплюючий вечір!

Ранком Рейнсфорда, що лежав недалечко багна, розбудив далекий гомін, слабкий, часто втихаючий, але він розпізнав, що це гавкіт тічні собак.

Рейнсфорд знав, що він може зробити одно з двох: залишитися, де лежав, що означало б свідоме самогубство, або втікати, що б означало відсунення неминучого. Він стояв хвилинку, надумуючись. Йому прийшов на думку плян, що крив у собі ризиковну можливість, і стягнувши свій пояс, він подався подаль від болота.

Гавкіт собак наближався все ближче і ближче. Рейнсфорд виліз на дерево. Він зміг побачити, як ворухнулися кущі ген внизу, в потоці, за чверть милі від нього. Напруживши зір, він догледів випрямлену постать генерала Зарова. Попереду його Рейнсфорд

вирізнив іншу постать, з широкими плечима, що про-сувалася гущавиною очерету. Це був Іван. Здавалося, наче б хто тягнув його. Рейнсфорд догадався, що Іван мусить провадити тічно на припоні.

Вони могли застукати його тепер в кожній хвилині. Його розум працював гарячково; він подумав про одну хитру штучку тубільців, що її навчився в Уганді. Сковзуючись долі деревом, він вхопився за гнучке мо-лоде деревце і до нього прив'язав свій мисливський ніж, націливши вістря на тропу. Шматком дикого хмелю прив'язав нагнуте деревце взад, і побіг, рятуючи життя.

Коли собаки натрапили на свіжий запах, зчинили галас і Рейнсфорд відчув себе так, як почувається за-цькована звірина.

Він мусів зупинитися, щоб перевести дух. Гавкіт со-бак вірвався нагло, і серце Рейнсфорда зупинилося теж. Вони мусіли дійти до ножа. Видряпавшись похапцем на дерево, він розглянувся довкола. Надія завмерла в серці Рейнсфорда, бо він побачив, що генерал Заров стояв на ногах. Але Івана вже не було. Ніж, випущений відскоком зігнутого дерева, не зовсім схибив.

Ледве Рейнсфорд зповз на землю, як тічня знову зчинила рейвах.

— Спокійно! Спокійно! Спокійно! — шепотів він до себе, задиханий, прориваючись далі й далі вперед.

Синя прогалина визирнула між деревами зовсім близько. Собаки наближалися. Рейнсфорд кинувся в на-прямі цієї прогалини. Він добіг до моря, звідки через затоку міг побачити сіре каміння замку. Двадцять стіп внизу під його ногами бушувало й клекотало море. Рейнсфорд завагався. Але почув знову собак. Тоді ско-чив далеко в воду.

Коли генерал з своєю зграєю вигулькнув на про-стір, він зупинився. Декілька хвилин стояв, споглядаючи на синьо-зелені простори вод. Потім присів, хильнув го-

рілки з срібної пляшки, закурив наперфумовану цигарку і замуликав якусь мелодію.

Цього вечора генерал Заров споживав надзвичайно смачну вечерю у своїй великій, оббитій панеллю, залі. До цього ж випив пляшку й півпляшки.

Був би вповні вдоволений, коли б не дві малі неприємності. Одна, що важко буде знайти когось на місці Івана, друга — що ця здобич виховзулася йому з рук. “На ділі — думав генерал, смакуючи лікер — американець не грав гаразд ролі.”

Щоб потішити себе, він почитав у своїй бібліотеці дещо з творів Марка Аврелія. А о десятій подався в спальню.

— Саме приємно втомлений — сказав до себе, перекручуючи ключ у дверях.

Місяць просвічував слабо, тож заки увімкнув світло, підійшов до вікна і виглянув на подвір'я. Він побачив великих собак і гукнув їм:

— Більшого щастя на другий раз! — і увімкнув світло.

Мужчина, що скривався досі за запонами ліжка, станув перед ним.

— Рейнсфорд! — крикнув генерал: — Ради Бога, як ви тут опинилися?

— Переплив! Я відкрив, що це швидше, ніж іти крізь джунглі.

Заров зідхнув глибше й усміхнувся.

— Гратулюю вам. Ви виграли!

Рейнсфорд не усміхнувся.

— Я все ще почуваю себе твариною, на яку полюють з собаками! — промовив Рейнсфорд низьким, охриплим голосом. — Готуйтеся, генерале Заров, в останню дорогу!

Генерал виконав один з своїх найнижчих уклонів.

— Я бачу... — промовив він. — Знаменито. Один з нас на те, щоб стати їжею для собак. А другий спатиме на цій ось розкішній постелі... Я готовий, Рейнсфорде!

— Таки ніколи ще не спалося на кращій постелі... — ствердив ранком Рейнсфорд.

КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА "ПЕРЕМОГА"

Ціни в дол.:

Андрієнко О.: В ПОШУКАХ ПРАВДИ — — — — — \$	0.70
Бербенець М.: ЗРУЙНОВАНЕ ГНІЗДО, драма. — — — — — "	0.40
Височенко А.: СССР БЕЗ МАСКИ. — — — — — "	1.00
(полотняній оправі) — — — — — "	1.50
Галан А.: ВОЛОДАР СТРАХ, драма. — — — — — "	0.40
Галан А.: ПОРАЗКА МАРШАЛА, оповідання. — — — — — "	1.00
Грінченко Б.: "ЛЯ ПЕКЕННЯ ГЕРОІНА"—ОЛЕСЯ, ілюстр. "	0.30
Грінченко Б.: ОЛЕСЯ, оповід. з козацьких часів, ілюстр. "	0.30
Данько М.: СССР В'ЯЗНИЦЯ НАРОДІВ. — — — — — "	0.50
Дончук З.: ЧОРНІ ДНІ, оповідання. — — — — — "	1.00
Дончук З.: ЧЕРЕЗ РІЧКУ, оповідання. — — — — — "	1.25
Журба Г.: ДАЛЕКИЙ СВІТ, розповідь автобіографічна. — — — — — "	3.00
(в полотняній оправі) — — — — — "	4.00
Запорожець О.: БОЛЬШЕВИЗМ (з життя в СССР). — — — — — "	0.50
Запорожець О.: ОБІЗНАЛИСЯ, комедія. — — — — — "	0.40
Качуровський І.: ЕМІГРАЦІЙНА ЛИХОМАНКА, комедія. — — — — — "	0.40
Качуровський І.: В ДАЛЕКИЙ ГАВАНІ, поезії — — — — — "	1.00
Килимник С.: КОРОЛЬ ДАНИЛЮ, історичні довідки. — — — — — "	0.50
Кобилянська О.: У НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА. (Вступ. стаття П. Филиповича). — — — — — "	1.50
(в полотняній оправі) — — — — — "	2.00
Коннелл Р.: НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИЙ ЗВІР, пригодницьке оповідання, ілюстроване — — — — — "	0.40
Куц В. П.: БЕЗДРОТОВІ ТЕЛЕГРАФИ, оповідання з життя українців у Бразилії. — — — — — "	0.30
Ладонко Н.: УКРАЇНА, трагедія. — — — — — "	0.40
Одрач Ф.: В ДОРОЗІ, оповідання з дій УПА. — — — — — "	1.50
Онацький і Жданович: ТВОРЧЕ ЖИТТЯ І ГЕРОЙСЬКА СМЕРТЬ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ. — — — — — "	0.40

Онацький Є.: СПРАГА СПРАВЕДЛИВОСТИ. — — — “	0.75
Онацький Є.: НАШЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ІМ'Я. НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГЕРБ. — — — “	0.35
Онацький Є.: ОЧИМА ДУШІ — ГОЛОСОМ СЕРЦЯ, переспіви (в полотняній оправі) — “	1.50
Приходько М.: Я ПРОШУ СЛОВА. — — — — — “	0.60
Рань О.: ЗАПОРОЖЕЦЬ, оповідання. — — — — — “	0.20
Сацюк О.: СМЕРТОНОСЦІ, розповідь. — — — — — “	1.00
Сенько Г.: ШТАНИ ЛАТАНІ У КЛІТКУ — ВИКОНУЄМ П'ЯТИЛІТКУ, підсоветський фольклор. — “	0.40
Сенько Г.: НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ — ЧАСТІВКИ, підсов. фольклор. — — — “	0.40
Славутич Яр: ДОНЬКА БЕЗ ІМЕНІ, поема з дій УПА на Поліссі. — — — — — “	0.35
Чапленко В.: ЧИЙ ЗЛОЧИН? Драма. — — — — — “	0.75
Юриняк А.: ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР І ЙОГО АВТОР. (Критичні нариси, нотатки, ювілейні статті), в полотняній оправі. — — “	3.00

Обкладинка й ілюстрації роботи
арт.-мал. Б. Крюкова
Друковано 1000 примірників